

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Središnja Bosna/Srednjobosanski kanton

KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU
Broj: 46 0 P 096595 22 GŽ
Novi Travnik, 06.09.2022. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku u vijeću sastavljenom od sudaca Mirjana Grubešić, predsjednica vijeća, Davor Kelava i Alma Islamović, članovi vijeća, u pravnoj stvari tužitelja D. B.iz B., ..., kojeg zastupa punomoćnik Sana Softić, odvjetnik iz Sarajeva, protiv tuženika „Sarajevo osiguranje d.d.“ Sarajevo, ul. Maršala Tita broj 29, radi naknade štete, vrijednost spora 72.000,00 KM, odlučujući o žalbi tuženika izjavljenoj na presudu Općinskog suda u Bugojnu broj 46 0 P 096595 20 P od 14.03.2022. godine, na sjednici vijeća održanoj 06.09.2022. godine, donio je:

PRESUDU

Žalba se odbija kao neutemeljena i potvrđuje presuda Općinskog suda u Bugojnu broj 46 0 P 096595 20 P od 14.03.2022. godine.

Obrazloženje

Prvostupanjskom presudom obvezan je tuženik da tužitelju na ime naknade nematerijalne štete za umanjenu životnu aktivnost, pretrpljene fizičke bolove, pretrpljeni strah i naruženost isplati ukupan iznos od 37.835,00 KM i to: na ime umanjene životne aktivnosti 29.400,00 KM, na ime naknade za pretrpljene fizičke bolove 580,00 KM, na ime naknade za pretrpljeni strah 817,00 KM, na ime naknade za naruženost 7.000,00 KM, sve sa zakonskom zateznom kamatom od dana podnošenja tužbe (05.02.2020. godine) do isplate, kao i da mu naknadi troškove postupka u iznosu od 5.148,00 KM.

Protiv ove presude žalbu je blagovremeno izjavio tuženik zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se žalba uvaži i prvostupanska presuda preinaci na način da se u cijelosti odbije tužbeni zahtjev uz naknadu troškova parničnog postupka ili ukine i vrati na ponovni postupak i odlučivanje. U obrazloženju žalbe navodi kako je prvostupanski sud pogrešno primijenio odredbu članka 8. Zakona o parničnom postupku Federacije BiH i izvedene dokaze nije cijenio pojedinačno i zajedno, ne opravdavajući utvrđeno činjenično stanje uvjerljivim i logičkim razlozima. Tuženik je dokazao činjenicu da vozač S.P. nije odgovoran za nastanak prometne nezgode, nego tužitelj, pa se ne može tuženik obvezati na naknadu štete tužitelju u ovoj pravnoj stvari, a ukoliko drugostupanjski sud smatra da postoji podijeljena odgovornost onda na strani tužitelja ne može biti manja od 70%. Mišljenja je da je prvostupanski sud pogrešno postupio kada nije prihvatio nalaz i mišljenje i njegovu dopunu vještaka prometne struke Zubejde Destanović koja je na

razumljiv, jasan, potpun i nedvosmislen način odgovorila zadatku prema rješenju suda i utvrdila odgovornost tužitelja za nastanak štetnog događaja. Određujući novo vještačenje po vještaku Mati Jozak prvostupanjski sud je postupio suprotno odredbi članka 155. Zakona o parničnom postupku Federacije BiH, na koji način je povrijedio odredbe tog zakona, a posljedično tome je na temelju pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja pogrešno primijenio materijalno pravo zbog čega predlaže da se žalba uvaži.

Tužitelj nije dostavio odgovor na žalbu.

Nakon što je ispitao presudu prvostupanjskog suda u granicama razloga navedenih u žalbi i po službenoj dužnosti sukladno odredbi članka 221. Zakona o parničnom postupku¹, ovaj sud odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Iz spisa i osporene presude proizlazi kako su parnične stranke pred sudom, sukladno članku 7. stavak 1. i članku 123. stavak 1. Zakona o parničnom postupku Federacije BiH, izvele dokaze koje su smatrале bitnim za odlučivanje u ovoj pravnoj stvari. Po ocjeni ovog suda, a nasuprot žalbenim prigovorima tuženika, svoju odluku prvostupanjski sud je temeljio na izvedenim subjektivnim i materijalnim dokazima pobrojanim na strani 3. prvostupanske presude, dovodeći ih u međusobnu svezu i obrazlažući na način propisan člankom 191. stavak 4. Zakona o parničnom postupku Federacije BiH, pa obrazloženje pobijane presude sadrži sve propisane elemente i udovoljava standardu iz članka 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljenih sloboda. Tuženik gubi iz vida da je stavovima Vrhovnog suda Federacije BiH, u brojnim odlukama, iskazan stav kako obvezu suda na obrazloženje odluke ne treba tumačiti tako da se u presudi moraju iznijeti svi detalji i dati odgovori na sva pitanja i dileme, nego samo obrazlagati dokaze od suštinske važnosti za ishod spora, što je prvostupanjski sud u svojoj odluci i učinio.

Predmet spora u ovoj parnici je bio zahtjev tužitelja da mu tuženik naknadi nematerijalnu štetu za duševne bolove zbog umanjenja životnih aktivnosti, pretrpljenog straha i fizičkog bola, te na ime duševnih bolova zbog naruženosti. Tuženik je prihvatio pasivnu legitimaciju, ali je osporavao uzrok i visinu štete, pa su na ove okolnosti, tijekom prvostupanjskog postupka, izvedeni materijalni dokazi predloženi od strane parničnih stranaka, a na prijedlog tužitelja provedena su i vještačenja po vještacima prometne, te medicinske struke - neuropsihijatru i kirurgu ortopedu. Nakon provedenog postupka i vještačenja prvostupanjski sud je, pozivom na odredbe Zakona o obveznim odnosima², udovoljio uređenom tužbenom zahtjevu tužitelja.

Prema članku 147. Zakona o parničnom postupku Federacije BiH sud može, na prijedlog stranke, odrediti izvođenje dokaza vještačenjem kada je radi utvrđenja ili razjašnjenja određene činjenice potrebno stručno znanje kojim sud ne raspolaze, dok je člankom 152. i 154. stavak 2. istoga zakona propisano da su se vještaci dužni odazvati pozivu suda i iznijeti svoj nalaz i mišljenje i da vještak mora uvijek obrazložiti svoje mišljenje. Kako je općepoznata činjenica da sud ne raspolaze

¹ Službene novine Federacije BiH, broj 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

² Službeni list SFRJ, broj 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, Službeni list R BiH, broj 2/92, 13/93, 13/94 i Službene novine Federacije BiH, broj 29/03 i 42/11

potrebnim stručnim znanje za utvrđivanje visine nematerijalne štete, na pripremnom ročištu, između ostalih, određeno je i izvođenje dokaza vještačenjem i na poziv suda, na ročištu glavne rasprave, vještaci su obrazložili data mišljenje. Nakon toga, a prema članku 155. Zakona o parničnom postupku Federacije BiH, prvostupanjski sud je imao mogućnost nalaz i mišljenje vještaka prometne Zubejde Destanović cijeniti dovodeći ga u vezu sa ostalim izvedenim dokazima i u slučaju kada je zaključio kako su taj nalaz i dato mišljenje nejasni, nepotpuni ili proturječni sami sebi ili izvedenim dokazima, pozvati vještaka da ga dopuni ili ispravi i odrediti rok za ponovno dostavljanje nalaza i mišljenja. Ovaj vještak, ni po stavu ovoga suda, nije adekvatno odgovorio pozivu suda i dostavio potpun i razumljiv dopunski nalaz i mišljenje, pa je pravilna procesna odluka prvostupanjskog suda da odredi drugog prometnog vještaka u osobi Mate Jozaka, u kojem slučaju se ima uzeti da raniji vještak nije ni obavio vještačenje, pa se novoodređeno vještačenje ima tretirati kao jedino vještačenje provedeno tijekom postupka, a raniji nepotpuni nalaz i mišljenje ne može se cijeniti kao dokaz. Slijedom navedenoga, od strane prvostupanjskog suda nisu počinjene povrede odredaba parničnog postupka iz članka 209. Zakona o parničnom postupku na koje se tuženik poziva u svojoj žalbi.

Prema nalazu vještaka prometne struke Mate Jozaka, kojeg i ovaj sud cijeni potpunim i jasnim, jer iskazano mišljenje na logičan način opisuje uzrok i tijek prometne nezgode kao štetnog događaja u pogledu načina, položaja i brzine kretanja njezinih sudionika, iz kojeg proizlazi da se osiguranik tuženika, kao vozač vozila Peugeot, kretao nedozvoljenom brzinom, započeo je radnju pretjecanja bez da se prethodno uvjerio kako je lijeva kolnička traka slobodna i da može izvršiti radnju pretjecanja bez opasnosti za druge sudionike u prometu, a prilikom poduzimanja te radnje u prometu propustio je upaliti duga svjetla na vozilu i uvjeriti se da na kolniku nema prepreka, na koji način je počinio prekršaje iz članka 43. u svezi sa člankom 44., 57. i 93. u svezi sa člankom 90. Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u BiH³, a tužitelj, kao vozač motocikla KTM, nije imao izvor svjetlosti, niti uređaj za davanje svjetlosnih signala, krećući se nedozvoljenom brzinom kroz naseljeno mjesto, čime je počinio prekršaje iz članka 44. i 90. Zakona o osnovama sigurnosti prometa na cestama u BiH, na koji način i opisanim propustima su pridonijeli nastanku prometne nezgode, odnosno štetnog događaja. Slijedom navedenoga neutemeljen je i ničim dokazan stav tuženika da njihov osiguranik nije odgovoran za nastanak prometne nezgode, nego tužitelj, jer se radi o podijeljenoj odgovornosti za nastanak štetnog događaja u omjeru kojeg je utvrdio i prvostupanjski sud.

Podijeljena odgovornost za nastalu štetu uređena je člankom 192. Zakona obveznim odnosima koji propisuje da oštećenik koji je pridonio nastanku štete ili da šteta bude veća nego što bi inače bila, ima pravo samo na razmjerno smanjenu naknadu, a kad je nemoguće utvrditi koji dio štete potječe od oštećenikove radnje, sud će dosuditi naknadu vodeći računa o okolnostima slučaja. Visina nematerijalne štete koju je tužitelj pretrpio u štetnom događaju utvrđena je provedenim vještačenjima po vještacima medicinske struke. Nalazima i mišljenjima vještaka medicinske struke i ovaj sud je poklonio vjeru, jer smatra su isti urađeni objektivno i sukladno pravilima struke, a na nalaze nije bilo suštinskih primjedbi. Prvostupanjski sud se prilikom određivanja visine štete vodio i pravilima sudske prakse i orijentacijskim kriterijima za

³ Službeni glasnik BiH, broj 6/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13, 8/17, 89/17 i 9/18

utvrđivanje visine naknada nematerijalne štete propisanih člankom 200. Zakona o obveznim odnosima donesenih od strane Građanskog odjela Vrhovnog suda Federacije BiH, pa je primjenom naprijed citirane odredbe članka 192. Zakona o obveznim odnosima umanjio naknadu na ime utvrđene visine nematerijalne štete, razmjerno doprinosu tužitelja za nastanak štete, pa nema pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava od strana prvostupanjskog suda na način kako tuženik navodi u žalbi.

Odluka o kamati donesena je u skladu sa članom 2. Zakona o visini stope zatezne kamate⁴, a u svezi sa člankom 277. stavak 1. Zakona o obveznim odnosima, a sud je zakonske zatezne kamate na nematerijalnu štetu dosudio od dana podnošenja tužbe.

Kako iz prednjih utvrđenja proizlazi da prvostupanjski sud nije počinio povrede navedene u žalbi, ovaj sud je primjenom odredbe članka 226. Zakona o parničnom postupku Federacije BiH žalbu tuženika odbio kao neutemeljenu i potvrdio presudu prvostupanjskog suda.

Predsjednica vijeća

Mirjana Grubešić

⁴ Službene novine Federacije BiH, broj 18/96, 1/97, 27/98 i 51/01